

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 31PP/68/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011509
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Harangozo
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123011509.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Radoslavom Harangozom, o návrhu odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trv. bytom D. E. XX/XXX, F. G., okr. C., t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov, na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí v Prešove dňa 27.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh ods. A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trv. bytom D. E. XX/XXX, F. G., okr. C., t. č. v ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 11T/12/2023 zo dňa 06.04.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/23/2023 zo dňa 24.08.2023 vo výmere 2 (dvoch) rokov v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 11.09.2023 bola Okresnému súdu Prešov doručená žiadosť ods. A. B. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V žiadosti poukázal na to, že splnil formálne podmienky a prepustenie žiada predovšetkým z rodinných dôvodov, jeho dcéra je sama na 6 detí, z toho jedno z nich je vážne choré, potrebujú aj jeho pomoc, pripraviť sa na zimu, aj osobnú pomoc pri starostlivosti o nich. Nemal úmysel nikomu ublížiť, reagoval skratovo, keďže len bránil svojho syna, bolo to pudové a inštinktívne, preto požiadal súd, aby bol zhovievavý, vcítil sa do jeho situácie a vyhovel jeho žiadosti.

Súd po vyžiadaní hodnotenia z ÚVTOS, kde odsúdený v čase podania návrhu vykonával trest odňatia slobody, súvisiacich spisov a odpisu z registra trestov nariadil vo veci termín verejného zasadnutia, na ktorom vypočul odsúdeného, prečítal podstatný obsah pripojených spisov, oboznámil návrh, hodnotenie, odpis z registra trestov a zistil nasledovné.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 11T/12/2023 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 06.04.2023 sp. zn. 11T/12/2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/23/2023 zo dňa 24.08.2023 bol A. B. uznaný vinným z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. e/ Tr. zákona na skutkovom základe tam uvedenom a bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Zo správy ÚVV a ÚVTOS Prešov vyplýva, že bol dodaný do výkonu väzby príslušníkmi Policajného zboru v ústave dňa 21.08.2022. Správanie počas výkonu väzby bolo v súlade so stanoveným ústavným poriadkom. Interpersonálne vzťahy s obvinenými boli na dobrej úrovni. Nedovolená činnosť u neho zistená nebola. V cele a v osobných veciach si udržiaval poriadok na požadovanej úrovni, k príslušníkom zboru sa správval slušne, ich príkazy plnil bez pripomienok. V čase osobného voľna preferoval hranie spoločenských hier, sledovanie televízneho vysielania a taktiež sa pravidelne zúčastňoval na voľnočasových, vzdelávacích a športových aktivitách organizovaných ústavom. Extramurálna oblasť

bola realizovaná prostredníctvom všetkých zákonom dostupných možností, najmä s deťmi. Pracovne zaradený vo výkone väzby nebol, preto jeho pracovnú morálku nehodnotíme. Výkon väzby vykonával v zmiernenom režime. Dňa 24.08.2023 bol menovaný preradený z výkonu väzby do výkonu trestu odňatia slobody. Adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebieha bez komplikácií a nedostatkov. Správanie a vystupovanie je aj naďalej na požadovanej úrovni a v súlade s ústavným poriadkom. K príslušníkom zboru, ako aj k ostatným odsúdeným sa stále správa slušne. Kontakt s vonkajším prostredím nadviazal prostredníctvom korešpondencie. Vo voľnom čase preferuje hranie spoločenských hier a taktiež sa aktívne zúčastňuje na kultúrno - osvetových a športových aktivitách organizovaných pedagógmi oddelenia. Pracovne zaradený vo výkone trestu nie je, avšak aktívne vypomáha pri čistiacich a upratovacích prácach v prospech ústavu. So zreteľom na krátky pobyt odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, nie je možné komplexnejšie zhodnotiť jeho osobu. Odsúdenému nebola udelená žiadna disciplinárna odmena a nebol mu uložený ani žiadny disciplinárny trest. Resocializačná prognóza sa u menovaného javí ako menej priaznivá, riziko recidívy je stredné. Vzhľadom na uvedené, ako aj na resocializačnú prognózu konštatoval, že menovaný čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmieničné prepustenie a neodporučil jeho podmieničné prepustenie.

Zástupca ÚVTOS na verejnom zasadnutí zotrval na hodnotení a jeho záveroch, pričom doplnil, že odsúdenému pribudol jeden kladný poznatok.

Z odpisu z registra trestov vyplynulo, že odsúdený má celkovo 12 záznamov, pričom toto posledné odsúdenie ešte v registri trestov nebolo zaznamenané, celkovo je to už 13 odsúdení. Posledným odsúdením v zmysle odpisu z RT je odsúdenie vo veci Okresného súdu Poprad sp. zn. 4T/12/2018 pre trestné činy krádeže, kde vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 10 mesiacov s vykonaním trestu 10.09.2019. Prvé 3 odsúdenia sú ešte z rokov 1995, 1998 a 1999 a hľadá sa na neho, akoby nebol odsúdený. Ďalej sú to záznamy z rokov 2000, 2001 a 2007, jedno nepodmienečné a jedno podmieničné odsúdenie, kde sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený. V prípade siedmeho záznamu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/42/2013 išlo o krádež s podmieničným odsúdením, kde mu bol nariadený výkon trestu. Ďalšie odsúdenia boli za krádeže, porušovanie domovej slobody a marenie výkonu úradného rozhodnutia, už všetky s uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody z doby od 2015 do 2019. V prípade rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 19.10.2017 sp. zn. 6T/58/2010 išlo o prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, c/ Tr. zákona a zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zákona, kde mu bol uložený doposiaľ najprísnejší trest vo výmere 30 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Tieto odsúdenia nadväzujú na seba v relatívne krátkom časovom slede. V prípade odsúdenia vo veci Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/90/01 na nepodmienečný trest 12 mesiacov bol podmienične prepustený dňa 25.09.2001, avšak dňa 10.05.2006 mu bol nariadený výkon zvyšku trestu.

Odsúdený na verejnom zasadnutí v úvode trval na podanom návrhu, pričom pri výsluchu uviedol, že je tu už 15 mesiacov a má aj vnuka, ktorý je vážne chorý a potrebuje pomoc, hlavne potrebuje teplo, keďže má vývod, nemá konečník a on potrebuje pravidelne hygienickú starostlivosť. Dcéra je dlhodobo so šiestimi deťmi a chcel by jej pomôcť, či už so starostlivosťou alebo aj finančne. Keď bol štyri roky doma z výkonu, tak nespáchal žiadny trestný čin a ani nemal úmysel niečo spáchať. Zamestnal by sa po prepustení z výkonu trestu a býval by pri dcére, ona je sama, je slobodný, čiže bol by pri nej. V konečnom návrhu uviedol, že chce byť na slobode kvôli dcére a vnukovi, bude viesť riadny život a nedopustí sa trestnej činnosti. K návrhu, ako aj na verejnom zasadnutí pripojil aj lekárske správy a fotografiu vnuka, ktoré súd oboznámil na verejnom zasadnutí.

Prokurátorka v konečnom návrhu vzhľadom oboznámené dôkazy, ktorým bol oboznámený predchádzajúci život odsúdeného a správa z ÚVV a ÚVTOS Prešov, ako aj stanovisko aktuálneho zástupcu ÚVTOS mala za to, že odsúdený nespĺňa podmienky na podmieničné prepustenie a preto navrhla, aby súd nevyhovel žiadosti a túto zamietol.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku, o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmieničné prepustenie zamietnutý, môže ho

odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienene prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, pri podmienene prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmienene prepustením odsúdeného. Zároveň môže nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4.

Súd sa oboznámil so žiadosťou odsúdeného, so spisovým materiálom, písomným hodnotením z ÚVV a ÚVTOS Prešov a zistil, že odsúdenému predpísaná 1/2 z trestu odňatia slobody vykonávaného za prečin uplynula dňa 18.08.2023 po započítaní výkonu väzby, spíňa teda formálny predpoklad podmienene prepustenia. Na základe zabezpečených dôkazov však dospel súd k záveru, že nie sú naplnené materiálne podmienky pre podmienene prepustenie tak, ako ich vyžaduje Trestný zákon.

Pre konštatovanie splnenia materiálnych podmienok pre podmienene prepustenie je nevyhnutné preukázať polepšenie odsúdeného, pričom vykonané dokazovanie musí jednoznačne a bez pochybností viesť k pozitívnemu záveru, že odsúdený sa svojim správaním a plnením povinností skutočne polepšil, čo znamená, že už doterajší výkon trestu bol postačujúci pre naplnenie účelu trestu, ktorým je najmä prevýchova odsúdeného tak, aby viedol riadny život a jeho ďalší výkon preto už nie je potrebný. Súd tiež musí mať na základe uvedeného preukázané, že od odsúdeného je dôvodné očakávať vedenie riadneho života na slobode po jeho prepustení. Tieto podmienky v rámci materiálneho predpokladu musia byť splnené kumulatívne.

V prípade odsúdeného B. je v prvom rade potrebné poukázať na hodnotenie z ÚVTOS, v zmysle ktorého je síce jeho pobyt v ústave hodnotený pozitívne v tom smere, že sa správa slušne a dodržiava ústavný poriadok a zaznamenal sa už aj kladný poznatok, avšak nebol ani raz disciplinárne odmenený (hoci ani potrestaný), aj keď je to spôsobené najmä krátkym trvaním výkonu trestu. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený sa vo výkone trestu správa dobre, ale ide o bežné dobré správanie, keď dodržiavanie ústavného poriadku a nevyvolávanie konfliktov je základnou povinnosťou každého odsúdeného a porušenie aj týchto základných pravidiel by už samo osebe odôvodňovalo zamietnutie návrhu a zrejme aj udelenie disciplinárneho trestu Navyše, sám riaditeľ v závere hodnotenia podmienene prepustenie neodporučil.

Aj keď je hodnotenie a jeho záver pre konajúci súd nie záväzným, uvedené je potom potrebné dať do súvisu s ďalšími okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie súdu a ktoré musí súd skúmať, aby komplexne a v súhrne vyhodnotil splnenie, resp. nesplnenie podmienok pre podmienene prepustenie z výkonu trestu. V tejto súvislosti súd poukazuje na záver hodnotenia, z ktorého vyplýva menej priaznivá prognóza a stredné riziko recidívy. Zároveň nemožno opomenúť ani doterajší život odsúdeného, ktorý má celkovo už aj s týmto posledným odsúdením 13 záznamov v registri trestov, čo by samozrejme samo osebe neodôvodňovalo zamietnutie žiadosti, avšak trestnej činnosti sa dopúšťal pravidelne a opakovane, pričom ani výkony nepodmienečných trestov v minulosti na neho nemali želaný efekt v tom smere, že po ich výkone sa znova dopustil trestnej činnosti. V tomto smere nie je dôvodné tvrdenie odsúdeného, že po poslednom prepustení 4 roky viedol riadny život. Odhliadnuc od toho, že sa nejednalo o celé 4 roky, vedenie riadneho života po istú dobu (zopár rokov) medzi páchaním trestnej činnosti nie je okolnosťou, ktorá by svedčila o tom, že od odsúdeného je dôvodné očakávať vedenie riadneho života na slobode. Práve účel trestu je naplnený vtedy, ak odsúdený po vykonaní trestu je prevychovaný do takej miery, že riadny život bude viesť dlhodobo a už sa trestnej činnosti nedopustí. Bolo by absurdné konštatovať splnenie materiálnych podmienok podmienene prepustenia len preto, že odsúdený vydržal zopár rokov bez páchania trestnej činnosti a potom sa k jej páchaniu vrátil.

Ďalej súd poukazuje aj na skutočnosť, že v minulosti, hoci dávnejšej, už raz bol podmienične prepustený z výkonu trestu (rok 2001), avšak ani to nevedlo k jeho náprave, musel vykonať zvyšok trestu odňatia slobody a navyše, v ďalšom živote sa dopustil početnej trestnej činnosti, ktorú páchal pravidelne, v relatívne krátkom časovom slede. Okrem už jednej možnosti preukázania, že je schopný viesť riadny život. Teda nielen nepodmienečné tresty, ale ani možnosti, ktoré mu boli v minulosti dané súdmi, podmieničné odsúdenie so skúšobnou dobou a podmieničné prepustenie so skúšobnou dobou, ho od ďalšieho páchania trestnej činnosti neodradili a to ani pod hrozbou premeny trestu.

Záverom súd ešte poukazuje na skutočnosť, že nemôže byť ospravedlnením spáchanej trestnej činnosti to, že neurobil nič zlé a bránil len svojho syna. Takýto postoj k svojmu konaniu vykazuje známky nekritickej, normalizovanej a ospravedlňovanej svojho konania miesto toho, aby odsúdený svojím postojom deklaroval jednoznačné si uvedenie svojho konania a zaujal k tomu jednoznačne kritický postoj. Tiež je potrebné uviesť, že úlohou trestu je okrem iného ochrana spoločnosti pred páchaním trestnej činnosti a dôvodom pre podmieničné prepustenie musí byť nadobudnutie presvedčenia konajúceho súdu, že odsúdený sa zmenil natoľko, že od neho je možné dôvodne očakávať vedenie riadneho života na slobode, čo v predmetnom prípade splnené nebolo. Aj keď súd vzhľadom na istú mieru snahu odsúdeného o polepšenie vzhľadom na doterajší priebeh výkonu trestu, nateraz tieto okolnosti nie sú ešte v takom štádiu a nepostačujú k tomu, aby mohol byť odsúdený podmienične prepustený. Rodinné a osobné pomery odsúdeného bez splnenia materiálnych podmienok, ktoré vyžaduje zákon, na prepustenie samy osebe nestačia. Súčasne, v súlade s ust. § 66 ods. 2 Tr. zákona, súd prihliadol aj na to, že odsúdený trest vykonáva v strednom stupni stráženia, čo súvisí aj s tým, že v minulosti bol, a to opakovane, vo výkone trestu a tresty evidentne svoj účel nespĺnili.

Vzhľadom na uvedené, berúc do úvahy v súhrne všetky skutočnosti podstatné pre hodnotenie splnenia materiálnych podmienok tak súd po ich komplexnom vyhodnotení nemal preukázané reálne polepšenie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie jeho povinností a zmenu jeho vnútorného postoja, nielen formálnu, ale reálnu, v takej miere, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Preto rozhodol tak, že návrh odsúdeného zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Prešov. Sťažnosť má odkladný účinok.